Helsinkiben bizakodó a hangulat

Ára 20 fillér

VIRRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Gyulai Pál-utca 14. Telefon: 116-246, 146-243

HETFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GABOR

IX. ÉVFOLYAM 8. SZÁM. Budapest, 1944. február 21.

Kállay Miklós miniszterelnök: Megálljuk helyünket és megmentjük a nemzetet

London csaknem valamennyi gáz-, villany-, telefon- és víztelepét megbénította a német légitámadás

Rommel Normandiában is megszemlélte az Atlanti–fal erődítményeit

Apriliától délre áttörték az inváziós csapatok főarcvonalát

A nemzetközi politika középpontjában változatlanul a finn kérdés áll, jóllehet igen nagy jelentőséget kell tulajdonítani azoknak a jelentéseknek, amelyek *London ellen intézett legutóbbi német légitámadás hatásáról és visszhangjáról* számolnak be. Berlin óvatos relyte yes hallgatás burkolózott az Anglia ellen intézett légitámadások ügyében s ha egy-két szóval mégis megemlítették a német légierő akcióit, titkos utalással legfeljebb csak annyi mondtak: *a birodalmi légierejének „fokozódó erejű csapásai" még nem jelentik a megtorlás kezdetét.* Legutóbb Göbbels szögezte le: ami most történik, levegőben, vízen és szárazföldön, csak *hatalmasméretű előjáték a hoz, ami ezután következik majd.*

Természetesen senki sem tudhatja, hogy Berlinben milyen terveket dolgoztak ki, a német vezérkar milyen elgondolásokkal indul a döntő harc felé? Azokból a brit forrásokból származó jelentésekből azonban, amelyek a London ellen intézett német légitámadások hatásával foglalkoznak, mintha új helyzet bontakozna ki a londoni politikai körök a német légitámadások *ellensúlyozására azonnal az inváziót, az Európa elleni nagy támadás megindítását követelik.* A feltűnő jelentés, amelyet a Nemzetközi Sajtótudósító közöl Madridból, így hangzik: a madridi brit nagykövetséghez közelálló körökből származó értesülések szerint a legutóbbi súlyos légitámadások következtében a brit fővárosban egyre hangosabban és erélyesebben követelik az azonnali inváziót. A lakosság ugyanis azt reméli, hogy az invázió *elterelni a német légitámadásokat London felől* és nem folytatják több a város pusztítását. Még azok a londoni körök is, amelyek eddig a nagy veszteségek kockázata miatt szívesen elhalasztották volna az „európai vár" ellen a támadást, most már *a mielőbbi inváziót sürgetik.* Személyes élményeken alapuló jelentésekből kitűnik, hogy a *londoni lakosság idegessége egyre nő*, különösen azért, mert a légvédelmi tüzérség megerősítése ellenére sem sikerült a német bombavetők hullámait távoltartani a londoni belvárostól. Különösen nagy megdöbbenést váltott ki az a tény, hogy *a brit légvédelemnek a jó látási viszonyok ellenére egy izben sem sikerült a német repülőgépeket megakadályoznia abban, hogy biztos célzással és könnyedén dobálják le „bombaszőnyegeiket".* Ehhez járul még, hogy a légoltalom és a tűzoltóság nagyrészt teljesen tehetetlen volt az óriási számú újszerű gyujtóbombával szemben, amelyek egyidejűleg ezerszámra hullottak a különböző városrészekre. Végül — mint a jelentés mondja — nagy nyugtalanságot váltott ki a leőtt ellenséges repülőgépek *feltűnően csekély száma.* Ezt részben a német repülők állandóan váltakozó támadó taktik jával magyarázzák, de az a nézet is kialakult, hogy a német légierő olyan új találmánnyal dolgozik, amelynek segítségével *sem egyiti* az angol figyelő-készülékeket.

Az NSZ madridi keltezéssel hozzánk érkezett fenti jelentésének *legszembetűnőbb* része természetesen az európai invázió gyors megvalósítására irányuló angol követelés. Ki tudja, *a németek talán éppen az invázió kikényszerítését akarják elérni a fokozódó erejű légitámadásokkal.* A németeknek talán egyenesen *„jól jönne"*, ha az angolszászok támadnának, hiszen a német hadsereg védelemre és támadásra készen állanak az Északi-foktól a Biscayai-öbölig, a Balkánon és mindenütt, ahol ellenséges támadással, inváziós akciókkal számolni lehet. A német hadvezetőségnek alkalma nyílik *gyors döntés kicsikarására*, ha a britek és az amerikaiak valóban megtámadnák — az igért nagy inváziós erőkkel — az európai kontinenst.

A német rajtaütéseket és fokozódó erejű légitámadásokat tehát az angol szigetország ellen — a madridi jelentés alapján — *új szempontok szerint kell megmérni, vizsgálni és tudomásul venni.*

A finnországi német hadsereg

A német magatartást a finn kérdésben továbbra is a nyugodt tartózkodás jellemzi. A legfrissebb berlini közlések szerint német részről *zavartkeltő jelentésnek* minősítik azt az állítást, mintha a finn—szovjet érintkezésre a német birodalmi kormány tudtával, sőt *hozzájárulásával* került volna sor. Utalnak Berlinben arra, hogy ez a jelentés époly hamis, mint azok a hírek, amelyek a finn miniszterelnök lemondásáról szólnak.

Berlinben egyébként továbbra is a legnagyobb érdeklődéssel figyelik a finn probléma körül kialakuló angol-amerikai és semleges sajtóvitát. Mint a Wilhelmstrassen gúnyosan megállapítják, brit részről csupán *technikai segítségről beszélnek*, amennyiben Anglia segítséget nyújtana a szovjet—finn tárgyalások *létrehozásához.* A tárgyalások anyagát és a felmerülő, megoldatlan ellentéteket a Kreml *belső ügyeinek hatáskörébe* utalják az angolszászok. A brit és az amerikai kormány nézete szerint, *„teljesen a Szovjet dolga, hogy a megegyezés milyen lesz."* Ugy London, mint Washington a legnagyobb óvatosságot tanúsítja Moszkvával szemben és legfőbb céljának tekinti egy újabb angolszász—szovjet viszály elkerülését.

Vajjon, hogy fogadják Finnországban ezeket a barátságosnak egyáltalán nem mondható angolszász kijelentéseket és ellentmondásokat? *A finn kérdés még nem dőlt el.*

A szovjet „katlancsatái"

Krivoj-Rognál és Narvánál még tart a szovjet csapatok nyomása, egyébként a keleti hadműveleteket a harccselekmények további lanyhulása jellemzi — mondják Berlinben a szovjet arcvonalon folyó hadműveletekről. Krivoj-Rognál a szovjet csapatok délről, keletről és északról intéztek rohamokat erős kötelékekkel a német állásrendszer ellen és bár sikerült néhány betörést elérniök, *hadműveleti sikert nem vívhattak ki.* A krivojrogi új harcokat ismertető jelentések megemlítik: már a támadás első napján *elvágták* a betört ellenséges kötelékeket, úgy hogy az arcvonal helyzete nem változott. Ma már megállapítható: ha a krivojrogi támadást azzal a hadműveleti elgondolással indította meg a szovjet vezérkar, hogy a *Cserkasszitól nyugatra körülzárt német erők felszabadítására indult páncélos kötelékkekkel súlyos harcban álló szovjet csapatokat tehermentesítse*, — ezt a célt nem sikerült elérnie. A német páncéloscsapatok *folyosót vágtak a bekerített kötelékekhez*, amelyen a német erők háromnegyedrésze már átvonult. A folyosót a német csapatok most is szilárdan *tartják az ellenséges támadásokkal szemben.* A szovjet hadvezetőség most arra törekszik, hogy *elvágja azokat a német csapatokat, amelyek még a folyosóban rendezetten vonulnak visszafelé*, ez azonban kétséges vállalkozásnak látszik, tekintve a német védőcsapatok erejét.

Nem vitás, hogy a legutóbbi hadműveletekkel a keleti háború igen nagyfontosságú, sok vonatkozásban talán *döntő szakasza* zárult le. A tanítvány — az orosz tétel és a rendelkezésre álló roppant térséget segédeszközül felhasználva, — *nem tudta legyőzni mesterét*, noha a szovjet hadvezetés szinte naponta kétségbeesett kísérletet tett arra, hogy *olyan megsemmisítő katlancsatákat kényszeritsen ki, mint amilyenekkel a németek 1941 és 42 esztendőkben majdnem végzetesen megingatták a szovjet hadierő erejét.* Lemásolták és utánozták a német módszereket, de eggyel nem számoltak Moszvában: — a *németek a védelemben is utólérhetetlen taktikát alkalmaztak s ez a taktika igen sokszor offenziv visszaütésrekre is módot és lehetőséget nyújtott.* A német hadvezetőség *fölényben maradt* s ez a fölény *számszerű eredményekben* majd csak akkor juthat kifejezésre, — vagy a másutt folyó harcokkal egyidőben — *Berlinben elérkezettnek látják az időt a fenyegető keleti probléma felszámolására..* TURRÓK GYULA

Kállay Miklós miniszterelnök

Megálljuk helyünket és megmentjük a nemzetet

Vasárnap délelőtt a pesti Vigadó csaknoka és valamennyi terme díszbeborult: Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség káptalanjának zászlóavatási ünnepségére már a kora délelőtti órákban gyülekeztek az ország minden tájáról összesereglett nemzetvédelmi keresztesek. A közel háromezer főnyi tömeg be sem fért a Vigadó termeibe, hanem az előrókon át hallgatta az ünnepség beszédeit.

Pontosan 11 órakor érkezett meg *Kállay Miklós* miniszterelnök, *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter, *Lukács Béla* tá canélkül miniszter és *Radocsay László* igazságügyi miniszter társaságában.

Az ünnepélyi közönség soraiban megjelent ujabb vitéz *Horthy Miklós*, *Antal István*, nemzetvédelmi propagandaminiszter, *Lovassy István*, *Boncsos Miklós*, *Bárczay János*, és *Fáy István* államtitkár, *Jaross Andor*, *Varga József* és *Fabinyi Tihamér* volt miniszter, továbbá *Vajtaffy Ottó* ny. vezérőrnagy és vitéz *Somogyi Béla* felsőházi tag, a káptalan alelnöke.

Vitéz *Magasházy László* ny. vezérőrnagy, a káptalan elnöke a káptalan szokásaihoz hiven mindenekelőtt köszöntötte Magyarország Kormányzóját. A Kormányzó ür percekig tartó lelkes ünneplése után vitéz Magasházy László üdvözlő beszédében kiemelte, hogy most is éppolyan szükség van elszánt, keménykötésü, a nemzetietlenséggel és destruktiv elemekkel soha nem alkudozó, magyar fajszeretettől áthatott ellenforradalmi egyénisségeknek a kiválogatására, mint három évvel ezelőtt, amikor először gyülekeztek a nemzetvédelmi keresztesek Magyarország Kormányzója elé.

— *A sereg ma is töretlenül, küzdőképesen tettrekészen érczfalként áll a Kereszt és a Haza szolgálatában!* — mondotta a káptalan elnöke, aki a mult hagyományainak, a rendnek és a fegyelemnek kihangsúlyozásával és a magyar felemelkedés reményében fejezte be üdvözlő beszédét. Ezután Kállay Miklós Magyarország miniszterelnöke emelkedett szólásra.

Kállay Miklós miniszterelnök ünnepi beszédében hangoztatta, hogy a Nemzetvédelmi Keresztet nemcsak kitüntetés, hanem elsősorban elkötelezés. Elkötelezés a nemzettel, minden igazi magyar üggyel szemben; nem ad jogot sem tárgyi, legkevésbbé anyagi vonatkozásban, de jelent jogot, sőt kötelességet ott, ahol a nemzet, az egész érdekében helyt kell állani, sőt kell emelni. A többi munka, a szigorúbb etika, a mindenekfeletti magyarság kötelességét jelenti, megkülönböztetés, de nem a jelvény, az érdemrend különböstet meg, hanem az, hogy ha a multban tanusitott magatartás és a jelen kötelességteljesítése élesíti mindnyájunkat. Az áldozatban, a fegyelem-

ben, az önzetlenségben, a nemzeti létünk és annak magasabb rendűségét egyedül biztosító puritán és mást nem is tűrő élet felfogásban lengyek a Nemzetvédelmi Keresztet tulajdonosai az elöljárók.

A miniszterelnök ezután behatóan foglalkozott belső kérdésünkkel, a közellátás problémáival, a munkafegyelem kérdéseivel. Szembeszállt a feketepiac jelenségeivel, nemkülönben azokkal a megtévelyedésekkel is, amelyek — hála az Isten egész kisszámban — előfordultak, s e rémhírek és a rágalmazások terjesztésével. Arra kérte a nemzetvédelmi keresztesek táborát, hogy mindannyian hitet és bizalmat vigyenek magukkal az ünnepi ülésről, mert a hit és az önbizalom a kiválók, a különbek tulajdonsága. Hiszek benne — mondotta a miniszterelnök beszéde végén, hogy megálljuk helyünket és megmentjük a nemzetet.

A miniszterelnök beszédét hosszantartó lelkes tapssal és éljenzéssel fogadták. — Utána Usdóczy-Zadravetz István püspök, felsőházi tag felavatta a szövetség új zászlaját.

Svéd haditudósító drámai beszámolója

az 1940 májusa óta London ellen intézett legnagyobb légitámadásról

Stockhol, február 20. (NST)

A svéd tudósítók az angol cenzúra miatt csak most közölhették akadályoztatásuk a pénteken este London ellen végrehajtott német légitámadás alatt nyert benyomásaikat. Valamennyi svéd tudósító megegyezik abban, hogy az angol lőveres a legsúlyosabb támadást élte át 1940 májusa óta. A Svenska Dagbladet tudósítója arról számol be, hogy a robbanó és gyujtóbombák egész sápora hullott a városra. A Dagens Nyheter tudósítója azt írja, hogy a támadás után az egét körüskörül tüzek világították meg. A támadás hevessége és eredménye bebizonyította, amit angol hivatalos helyen gyakran is vallottak, hogy a német légierő bármikor erős támadásokat hajthat végre Anglia ellen.

A Svenska Dagbladet a támadás részleteiről a következőket írja: „A támadás, amely körülbelül egy óra hosszat tartó, fantasztikus látványt nyújtott. London fölött valóságos második csillagos ég gyult ki a ragyogó világító bombáktól a légvédelmi gránátokból és a csillagó bombákból, amelyekel a tűzszórók világítottak meg. Az egész színjátékot a légvédelmi ágyúk szakadatlan dörgése kísérte, amely néha oly erős volt, hogy nem lehetett megkülönböztetni az egyes lövésekel egymástól. A gránátszilánkok élesen csattantak az utcák kövezetén, a bombák tűlyüllek, a házak tompa rezegésel dültek össze.

Ujabb angolszász légitámadás Róma lakónegyedei ellen

ROMA, február 20

Az NST jelenti: Szombatra virradóra ismét bombáztak angol-amerikai repülőgépek a szent várost. A bombázás következtében különösen az Italai, Bologna, és Piazzale delle Provincia, valamint Trastevere városnegyedek szenvedtek. Számos robbanó- és gyujtóbombát dobtak le. A bombázott városrészekben mindenütt szétromlott házak, felszaggatott utcák kitépett bombatölcsérek láthatók. Eddig mintegy húsz halottat és sebesültet szedtek össze. Egy repülőgép géppisztollyal tüzelt egy utcán haladó villamosra és a golyóktól hat ember megsebesült.

Angolszász bombázások a firenzei tartományban

Milánó, február 20 (NTI)

Angolszász repülők Firenze tartomány sok kisebb helységében ismét súlyos pusztításokat okoztak bombáikkal. A ledobott bombák templomokra, kórházakra, lakónegyedere estek. Még egyedülálló tanyákat is értek ellenséges légitámadások. (MTI)

A cassinói apát a kolostor pusztulásáról

Róma, február 20.

A cassinói bencés kolostor apátja, Gregorio Diamare püspök, a római rádióban beszámolt a kolostor bombázásáról és lövéséről.

A rádió munkatársának kérdéseire válaszolva az agg apát elmondotta, hogy rendtársaival együtt szilárdan bízik a hadivezető feleknek abban a megnyugtató ígéretében, hogy a kolostor épületét minden esetre meg fogják kímélni. Teljes biztonságban éreztük magunkat — folytatta az apát —, amig február 14-én váratlanul amerikai röplapokat dobtak le e zekben fi zsólitottak bennünket, hagyjuk el a kolostort.

Arra a közbevetett kérdésre, voltak-e az apátság területén a német véderőhöz tartozó egyének, az apát határozott nemmel válaszolt. Egyetlen német katona sem volt ott. A német parancsnokság sohasem küldött katonát a kolostorhoz, kivéve egy német őrszemet, aki a kolostor területének határán állt. A német szervek nagy előzékenységet tanusitottak iránta, ha például segítségüket kérte a városkának a hadiesemények következtében szorult helyzetbe került lakosai számára.

Az apát elmondotta ezután, remélték, hogy a kolostor falai között békés elzárkozottságban és nyugalomban folytathatják életüket. A szerzetesek végezték a szabályzatok által előirt napi vallási teendőiket s ezeken kivül tudományos munkájukat.

HITLER MONDOTTA:

„Amilyen kemények voltunk a hatalomért folytatott küzdelemben, époly kérlelhetetlenek leszünk a népünk életéért vivott harcban"

Önök pártfestvéreim, ismerik az én kérlelhetetlen elszánságomat, hogy az egyszer már elkezdett harcot a győzelmes befejezésig szoktam folytatni. Önök ismerik akaraterőmet, hogy a harcban én semmitől nem riadok vissza, minden ellenállást legázolok, amelyet le kell gázolni.

1938 szeptember elején tartott első beszédemben arról biztositottam Önöket, hogy ebben a háborúban Németországot sem fegyveres erőszak, sem az idő nem kényszeritheti térdre. Most ellenfeleimet is biztositani akarom, hogy bennünket nemcsak a fegyveres erőszak és az idő sem tud legyőzni, hanem hogy semmiféle belső kötely sem tud megingatni a sorsküldte parancs végrehajtásában.

Ha azokra a nagy áldozatokra gondolok, amelyeket katonáink hoznak, akkor az otthon minden áldozata jelentéktelen kicsiséggé törpül. Aki ezenkan e kötelesség elől kivonja magát, az nem tarthat igényt rá, hogy sorainkban mint népközösségünk tisztelje.

Amilyen kérlelhetetlenül kemények voltunk a hatalomért folytatott küzdelemben, époly kérlelhetetlenek leszünk a népünk életéért vivott harcban. Olyan időkben, midőn népünk legjobb fiai, anák és fiúk ezrével esnek el, számoljon le az élettel az, aki a harcteren hozott áldozatokhoz itthon méltatlannak bizonyul.

Az új Badoglio-kormány összetétele

Chiassoból jelenti a Svájci Távirati Iroda:

Badoglio tábornagy kormányának az összetétele a következő:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Badoglio.

Miniszterelnökségi helyettes államtitkár: Dino Philipson.

Tengerésztügyi miniszter: Courten tengernagy.

Légügyminiszter: Sandalli tábornok.

Belügyminiszter: Vito Reale.

Igazságügyminiszter: Taddeo Orlando tábornok.

Iparügyi miniszter: Rolcarpo Corbini tanár.

Közoktatásügyi miniszter: Giovanni Couvo,

Földmivelésügyi miniszter: Luciferro.

Közlekedésügyi helyettes államtitkár: Giovanni di Raimodo tábornok.

A kereskedelmi tengerészet helyettes államtitkára: Pietro Barone tengernagy.

A P. T. T. helyettes államtitkár: Mario Fano.

A nagyvezérkar főnöke: Messe tábornok (Ambroso tábornok helyett).

A hadsereg vezérkari főnöke: Orlando tábornok (Roatta tábornok utódaként).

Tájékoztatásügyi helyettes államtitkár: Pappi tanár.

Kétévi fegyházra ítélték az unokát, mert pusztulni hagyta nyolcvannyolc éves nagyanyját

Hetényi Mátyásné született Borbély Erzsébet szegvári háztartásbeli asszony együtt lakott nagyanyjával, özv. Borbély Gáspárné nyolcvannyolc esztendős asszonnyal. Az öreg nő magas életkorának fogva ügyszeván önmagával is tehetetlen volt. Egyik reggel özv. Borbély Gáspárné hiányos öltözékben az udvaron a kapu közelében betesüppedt vastag derékig a magasan álló hóba és onnan segítségért kiáltozott. Hetényi Mátyásné a segélykiáltásra kiment a kapu közelébe, Nagyanyja sirva könyörgött:

— Hősi, ha Istent ismersz, vigyél be.

Hetényi Mátyásné azonban durván elutasította a nagyanyját és rárivalt, hogy nem bánja, ha ott pusztul is, nem segíti a szobába, jöjjön ki a hóból úgy, ahogy bement. A nagyanyja jajveszékelésére a helyszinre érkezett az egyik szomszéd, aki látván a helyzetet, megfenyegette Hetényinét, hogy följelenti a csendőrségen, ha pusztulni hagyja a nagyanyját. Végül is a szomszédok kaparták ki a hóból az öreg asszony, és megsemmisülve vitték be Hetényiné lakásába. Az unokának nem adott meleg ételt az összefogyott öregasszonynak, hanem rázárta az ajtót és fütetlen szobában magára hagyta a késő délutám óráig. Özv. Borbély Gáspárné tüdőgyulladást kapott és február 13-án meghalt.

Az ügyészség vádat emelt Hetényi Mátyásné ellen „önsegélyre képtelen személy elhagyásának büntette" miatt. A törvényszék az asszonyt kétévi fegyházra ítélte el. A Tábla és most végső fokon a Kuria, a kétéves fegyházbüntetést helybenhagyta.

A felsőház véderőbizottságának ülése

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A felsőház véderőbizottsága szombat délelőtt 11 órakor, majd folytatólagosan délután 5 órakor vitéz József királyi herceg tábornagy elnöklete mel ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről megjelent Csatay Lajos honvédelmi miniszter, vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Radocsay László igazságügyminiszter, báró Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter és vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszter.

A bizottság ülésén Csatay Lajos honvédelmi miniszter tájékoztatást adott.

Az ülés során felszólalt: Szilágyi Lajos, gróf Bethlen István, vitéz Huszár Aladár, gróf Sigray Antal, gróf Jankovich-Bésán József, Kukorelly György, gróf Andrássy Mihály, vitéz Kovách Antal és vitéz gróf Festetits Kristóf.

A felszólalásokra Csatay Lajos honvédelmi miniszter részletesen válaszolt. A tárcáját érintő kérdésekhez pedig vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter adott kimerítő választ.

— A „Turul" Szövetség Széchenyi István Bajtársi Egyesülete február 25-én fél hét órai kezdettel a Művelődés Házában művészestett rendez.

71.6 millióval csökkent a bankjegyforgalom

A bankjegyforgalom a február 15-i kimutatás szerint a február 7-i forgalomnmal szemben 71.6 millió pengővel csökkent. Az állami giroszámlákon a befizetések 80.3 millió pengővel multak felül a kifizetéseket, míg az egyéb számlákon a kifizetések összege volt 3.5 millió pengővel nagyobb a befizetések összegénél, úgyhogy végeredményben a girokövetelések állománya 76.8 millió pengővel emelkedett. Az érőösszlet —, 1 millió pengővel gyarapodott. A váltópénzkészlet 2.7 millió pengővel növekedett. A visszaváltott értékek összege a leszámitolt értékek összegét 2.4 millió pengővel haladta meg. A külföldiei való fizetési forgalom céljára az alapszabályok 57. cikkének g) pontja alapján nyujtott hitelek 0.3 millió pengővel emelkedtek. Az államadósság törlesztésére 5.3 millió pengő folyt be. Az épületek és felszerelés értékéből közgyülési határozattal 391.000 P. került leirásra. A tartalékalap a közgyülésen megállapított nyereségből az alapszabályszerüleg járó összeggel 423.000 pengővel gyarapodott. Az 1931-ben felvett, konszolidált külföldi hitelek megállapodásszerü törlesztés lebonyolitása során 0.3 millió pengővel apadtak

Kisgyermekével a Dunába akart ugrani emberölés kísérletéért bíróság elé került

Mult év szeptember 28-án a késő éjszakai órákban a szolgálatot teljesitő rendőrőrszem a Lánchidon észrevette, hogy egy nő, karján kisgyermekével, felkapaszkodott a korlátra és onnan a Dunába akart ugrani. Visszatartotta az öngyilkosjelöltet és bekisérte a rendőrségre. Kihallgatták és ekkor a nő elmondotta, hogy Schablik Henrikné született Sellősi Schablik László gyári munkásnő és elkesere Julianna gyári munkásnő és elkeseredésében akarta megölni magát és kétéves, Csaba nevü kisfiát is. Az ügyészség az asszony ellen emberölés kisérlete miatt vádat emelt és a büntető törvényszék elé került ügye a büntető törvényszék László Géza tanácsa elé.

A törékeny, fiatal asszony sirva ismerte be, hogy megakarta ölni magát gyermekével együtt és szándékának kereszt ülvitelében a rendőr akadályozta meg.

— Gyakran volt családi perpatvar nálunk — vallotta —, férjem első házasságából két gyermek szá / azott, akik együtt laknak velünk és ezek a gyerekek nem a legjobbak hozzám. A kérdéses napon mostohalányom gorombáskodott velem, majd még nekem is támadt és amikor férjem tudomást szerzett, nem nekem, hanem lányának fogta a pártját, majd kiutasitott a lakásból. Ez annyira elkeseritett, hogy elhatároztam, kisfiammal együtt a Dunába vetem magam. Azóta már minden rendbejött, együtt vagyok az uramral és a családi békesség is helyreállt. Már megbántam, amit tettem, de terek elhinni, akkor, azon a napon olyan lelkiállapotban voltam hogy mindenre elszántam magam.

A biróság kihallgatta a tanukat, majd Bényey László dr. kir. ügyész védbeszéde után az asszonyt bünösnek mondta ki emberölés kisérletének vétségében és ezért háromhónapi fogházra itélte, de a büntetés végrehajtását a javára mutatkozó enyhitő körülményekre való tekintettel, felfüggesztette. Az itélet jogerős.

— Pályázat postai állásra. A budapesti m. kir. postaigazgatóság terü Dob utca 73—81) érettségizett [illegible] legalább 4 középiskolát végzett nőimunkaerőket, a budapesti m. kir. távíró- és távbeszélő igazgatóság (VIII., Mária Terézi-tér 17—19) pedig 4 középiskolát végzett női munkaerőket alkalmaz. Pályázhatnak 18. 25 év között Budapesten vagy Budapest közvetlen környékén lakó férfiak és nők. A felfogadottak kizárólag csak budapesti postahivatalokban kaphatnak beosztást. A 3 pengős okirati bélyeggel ellátott kérvényt, továbbá a pályázó születési anyakönyvi kivonatát, iskolai, illetőségi és erkölcsi bizonyitványát az igazgató-ágok címére kell küldeni.

— Budapest Székesfőváros Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottsága 1944. február 21-én, hétfőn este fél 7 órakor „Mi urunk a gép" címen irodalmi estet rendez a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A bevezetőt Szabó Lőrinc mondja.

A vasárnapi siverseny eredményei

A Postás Sportegyesület vasárnap délelőtt rendezte a Svábhegyen országos siversenyét. A senior versenyzők 18 kilométeres sifutóversenyének győztese Berec postás lett. 1.01.22 mp. idővel. Második Beták BGSE 1.03.14 mp. Harmadik Vincze MAC 1.03.38 mp. A csapatversenyt a postás nyerte 5 óra 47.36 mp-es idővel. Második a BLE, harmadik a Testnevelési Főiskola. Az ifjúsági versenyt Maskó BGSE nyerte 39.04 mp. idővel.

Ipari munkások kitüntetése. Bornemisza Géza iparügyi miniszter a soproni kereskedelmi és iparkamara területén 31 olyan ipari munkást, aki három évtizedet meghaladó időt át becsülettel és hűséggel szolgálta ugyanazt a munkaadót, pénzjutalommal, és dicsőkevéllel tüntette ki. A kitüntetéseket Illés Gyula, a soproni kereskedelmi és iparkamara miniszteri biztosa adta át ünnepi keretben, hatásos beszéd keretében. A kitüntetett ipari munkások közül leghosszabb szolgálati ideje a szombathelyi Brandstädter Józsefnek van, aki 50 esztendeje dolgozik ugyanazon a helyen.

Oláh György nagy beszéde a bolsevizmus harmadik arcáról: a szalónbolsevizmusról

Hosszabb körúton járt Oláh György országgyűlési képviselő az Egyedül Vagyunk főszerkesztője társaival Erdélyben, a határvidéki városokban. Mindenütt a nemzet szellemi és katonai felkészültségéről és a bolsevista veszélyről mondtak előadást. Mindenütt a jobboldali erők összefogását hirdették a vörös métely burkolt és nyílt jelentkezésével, a baloldali radikalizmus 1918 októberéből már nagyon is ismert szellemével szemben.

Különösen feltűnést keltett az a beszéd, amelyet Oláh György Csíkszeredán, a csíkszeredai iparoskörben mondott:

— A bolsevista veszélynek ma három arca van, — mondotta többek között. Az első kettőről, a keleten támadó vörös hadseregről és a frontok mögött Európa több pontján itt is-ott is föllángoló fegyveres partizán alakulatokról sok szó esik mostanában. *Annál kevesebbet beszélnek a bolsevista veszély harmad arcáról, a kulturbolsevizmusról és szalonbolsevizmusról és annak egész szövetséges hadáról.* A veszélynek ezt a harmadik arcát sem szabad lebecsülni, mert Európa igen sok pontján jelen van és mert *igen lényeges szerepet játszik benne a marxizmusnak a zsidósággal fennálló közismert kapcsolata.* De ugyanakkor nem szabad kicsinyhitűen túlbecsülni sem, hiszen az Európa közepén élő nemzeti társadalmak 1918. őszén túlságosan nagy leckét kaptak a marxizmus különböző válfajából, sokszor a bőrükön tanulták meg, mit jelent a háborúk utolsó korszakában a marixsta és bolsevista lidércnek nemzetmentő köntösben való jelentkezése! Mi az értéke azoknak a világot megváltó terveknek, amelyeket a baloldali agitátorok igérnek ilyenkor a háborúba belefásuló emberiségnek.

marixsta-bolseviki megváltás. Közvetlen közelről látta sarában, tetveiben, elmaradottságában, durva elferdüléseiben azt az „új életet", amely a marxista mozikból és előadótermekké vált templomok tövében támadt. Közvetlen közelről látta, mennyi emberi haladást és boldogságot jelent, ha a kisember kolchoszok rabszolgaságába jut és Jézus Krisztus helyébe Marx, Lenin, Sztalin képét rakja ki ott, ahol addig a házi ikonja volt. Mi igazán megelégszünk a magyar proletáriátus ,a magyar kispolgár, a magyar értelmiség egészségesen maradt, immunis túlnyomó többségével, akiket ezek az új élmények csak megerősítettek abban, amit 1918 és 1919 rettentő élményéből magának tanulságul levont.

Első és legfőbb kötelességünk ebben az agitációban...

— *Első és legfőbb kötelességünk ebben az agitációban, hogy az ingadozóknak visszaadjuk a hitet abban, hogy a szociális eszményekkel összeforrt új nacionalizmus meg tudja változtatni a társadalmak szerkezetét, sőt egyedül és kizárólag csak az hoz szociális megváltást.* A mi kötelességünk, hogy lelket öntsünk azokba, akiket a látszólagos balsikerek elkedvetlenítettek. Egy eszmekör útja, küzdelme évtizedekig tart. *Szenvedéseken, megpróbáltatásokon kell átmenni az eszméknek és a reformterveknek, ha azok egy társadalmat valóban új élethez akarnak juttatni.*

— Megkapó mondatokban szólt ezután *Oláh* György képviselő a kistisztviselő, a kisjövedelmű kisember bámulatos hősiességéről és arról a roppant áldozatról, amit ezek a rétegek ma a nemzeti megmaradásáért hoztak Trianon óta minden válságos időben. Szólott a háborús gazdasági élet parazitáiról, akik méltán sorakoznak a szellemi konjunktúrák parazitái mellé, a kultúrbolsevisták mellé. Végül hódolt *annak a hősi határőrszellemnek*, amelyet éppen a csíki és háromszéki határvidék legkisebb faluiban is láttak ,ahol gyermek és öreg egyformán kész életét is adni a Kárpátok hágóin a magyarság védelmére.

Megválasztották a minorita rend új tartományfőnökét

Miskolc, február 13.

A minorita rend Rómában székelő generálisának elnökletével a rendi nagygyanács a magyar minorita rend tartományi főnökévé P. Bajnovszky Aurélt választotta meg. Az új választás folytán a magyarországi rendtartomány székhely Miskolcról Szegedre kerül.

Károlyi Mihály és Kun Béla példája frissen él emlékezetünkben

— Egy generáció alatt mégsem lehet felülteni ugyanazokat a társadalmakat. Károlyi Mihály, Eisner Kurt, Liebknechték, Kun Béla, a spartakuszok példája mégis csak túlságosan frissen él a nemzeti társadalmak egy részének emlékezetében! Amilyen állandó ébrenlétet kíván a zsidóságnak a baloldali radikalizmussal és a marxizmusnak különböző árnyalataival való immár történelmi kapcsolata, éppen úgy megkönnyíti az egészséges nemzeti gondolatnak s a nemzetiszocialista radikalizmusnak nagy felvilágosító harcát ezek ellen a kétezeresztendős keresztény civilizációra oly végzetes eszmék ellen.

— A szalonbolsevisták talán nem is sejtik: *az egyszerű, józan kisemberek sejtése mennyire tudja, hogy a nemzetközi világforradalmi eszmék atyja, a vörös világfelforgatás evangéliumának szerzője, a mult század derekán élt Marx Károly apai és anyai ágon is rajnavidéki és hollandi talmudisták, rabbik unokája volt.*

Gondolatrendszerének megalkotásánál kimutathatóan megállapítható, mennyire egy kisebbség bosszúja, a ghettó évezredes elnyomatásáért érzett bosszú fűtötte. A kultúrbolsevistáknak fogalmuk sincs arról, mennyi magyar kisember tudja már hogy a marxista világfelforgatás tárgya tulajdonképpen a zsidóság válassza az őket évszázadok óta befogadó gazdanépek számára.

Ki hát a rabja az idegen szellemiségnek?

— A kultúrbolsevistákról szólva nem hagyhatjuk szó nélkül azt a különös jelenséget, hogy — mint a szárszói konferenciáról megjelent könyv némely feljegyzései is bizonyítják, — akadnak itt magyarok, akik éveken át nem csináltak egyebet, mint szüntelen az asszimilánsok, az „idegenvezetők", az idegen eszmék árnyai ellen küzdtek, álmukban is idegenséget szimatoltak mindenben, nem tetszett neki és most ugyanezek a nagy harcok a legrettentőbb idegenségnek válnak szó nélkül rabjaivá. Egyebet nem tettek eddig, mint küzdöttek az úgynevezett nemzetiszocialista ébredésben jelentkező idegen hatások ellen, most pedig azőröstül-bőröstül fejest ugranak a legidegenebb eszmébe. Hiszen azt már csak nem tagadhatják, hogy a marxizmus bölcsője a legtávolabb ringott Kossuth és Széchenyi magyarságától. Azt csak nem tagadják, hogy a nagyszakállú német-zsidó avult, multszázadbeli eszmerendszeréhez a magyarság eddig egyetlen egy jellegzetes vonást nem adott, annak semmi válfaját nem asszimilálta eddig Balassi, Zrinyi, Rákóczi, vagy Ady magyarsága!

Az első fülbesugástól megrettenő kávéházi Konrádokat örömmel nekik ajándékozzuk

— Örömmel mondunk le a köpönyegforgatókról, szélkakasokról. Örömmel vesszük, ha a szellemi hagyenálók, a léhák, az aladárok az első légköri nyomás hatása alatt átorientálódnak. Eleget panaszkodtak Szakasitsék, hogy hiányzik nekik az értelmiség. *Az idegháborúi áldozatul, az intellektuális nihilistákat ,az első fülbesugástól megrettenő kávéházi konrádokat most örömmel nekik ajándékozzuk.* Nekünk sokkal nagyobb erőt és értéket jelent a frontokat járt magyarság. A falunak ,városnak az a sok-sok fia, az a sok-sok fiatal és idősebb munkás, gazda és értelmiségi ember, aki künt Keleten közvetlenül közelről tapasztalta: *mit jelent a valóságban a*

A német légiroham megbénította London csaknem valamennyi gáz, villany, telefon és vízlelepét

Madrid február 20.

A szombatra virradó éjszakán London ellen intézett német légitámadás erős visszhangot keltett a madridi közvéleményében. Az a tény, hogy az angol hírszolgálat indításra érezte magát, hogy a London elleni német légitámadások hatásával kapcsolatban szakítson a hallgatással és maga is elismerje, hogy az 1941 évi fellélegzetes napok visszatértek, spanyol felfogás szerint annak a jele, hogy a London elleni legutóbbi támadások nem maradnak el a német főváros elleni támadások mögött. Hír szerint London csaknem valamennyi gáz-, villany-, telefon- és vízlelepei megbénultak. A tűzoltók és mentőosztagok részben nem is léphettek működésbe, mert szállásaik elpusztultak, úgy, hogy más városokból kellett műszaki segítséget kérni.

A szombatra virradó éjszaka London ellen intézett német légitámadásnak most már angol részről is beismert rendkívüli eredménye Hagen ezredesnek, az Interinf légi háborús szakértőjének nézete szerint részben a kedvező időjárási helyzetre vezethető vissza, részben pedig a célpontok kiváló megjelölésére. Ez tette lehetővé a német bombázókötelékeknek, hogy majdnem teljesen zárt felhőtakarón keresztül is világosan megtalálják támadásuk célpontjait. A támadás egyébként nyilvánvalóan új navigációs eljárás szerint történt, amely már a megelőző nagy támadásokban is bevált. Szokatlanul erőteljes volt a brit elhárítás is, de nem nagyon tudott érvényesülni, mert a brit légvédelem vezetőségnek nem sikerült a brit éjszakai vadászokat a német bombázókötelékekkel összehoznia.

A NST jelenti: A szombatra virradóra London ellen végrehajtott német légitámadás a német közvéleményben nagy elégtételt váltott ki. *Különösen megelégedéssel állapítják meg, hogy ezúttal a brit birodalom fővárosának lakosai meggyőződhettek arról, hogy milyen nagy erővel rendelkezik Németország a levegőben is.*

A német sajtó különösen az angol kormány magatartását emeli ki. Az angol kormány a német légitámadások újbóli megindulásakor a hallgatás taktikáját választotta és megkísérelte, hogy a *támadások jelentőségét lekicsinyelje.*

Rommel vezértábornagy megszemlélte az Atlanti-fal erődítményeit Normandiában

Berlin, február 20.

A Német Távirati Iroda értesülése szerint Rommel vezértábornagy az Atlanti-fal mentén folytatott szemlekörútján az utóbbi napokban a normandiai erődítményeket látogatta meg. A vezértábornagy magas rangú katonatisztek kíséretében behatón megvizsgálta a legkisebb ellenállási fészket is és meghallgatta a támaszpont-parancsnokok jelentéseit, s meggyőződött a normand partvidék védelmi készültségének harci erejéről. Különös figyelemmel vizsgálta meg a nagykiterjedésű sűrű aknazárat a partvidéken. Mélyrehatóan megbeszélésekkel képet alkotott magának a vezértábornagy az Atlanti-fal ütőerejéről. Franciaország legészakibb partvidékén, ahol legutoljára a Sherbourg erőd erős védelmi berendezéseit szemlélte meg.

A Cserkasszinál felszabadított német erők már résztvesznek több bekerített harccsoport megsemmisítésében

Ujabb nagy elhárító sikerek a keleti arcvonalon

Berlin, február 20. (Interinf)

Február 18-án a harccselekmény súlya a déli és északi szakaszon a korlátozódott. A középső arcvonalszakaszon, a második vitebszki elhárító csata véget érvén eltekintve szórványos felderítő vállalkozásoktól, semmi jelentősebb esemény nem volt.

A déli arcvonalon folyó harcok közül a Krivoj-Rog területén folyt súlyos küzdelem emelkedik ki, továbbá az az eredményes kiszabadító művelet, amelyet Cserkasszitól *nyugatra német páncélos kötelékek egy erős német harccsoport megszabadítása érdekében hajtottak végre.* A Krivoj-Rog területén tapasztalt nyomás pénteken sem csökkenő hevességgel tartott. A fő-súlypontoknál kemény és változatos harcok kerültek sor. Eredményes német ellentámadások következtében a bolsevisták nagy veszteségeket szenvedtek. A bolsevisták a *lőtávolt szakaszon* néhány helyen betörtek. A német csapatok ellentámadással eltereszelték, majd összeszűkítették ezeket a helyeket. Német páncélosok harci csoportok és gyors Gránátos harci egységek rohammal visszavettek a bolsevistáktól néhány átmenetileg elvesztett községet és magaslati állást. *A harcok során a német csapatok több száz foglyot szállítottak be.* Ez igen figyelemérdemlő az elhárító csatában gyakorolt német hadviselési mód szempontjából. A német csapat ugyanis nemcsak arra szorítkozott, hogy erős védekezést fejtsen ki, hanem védelmet ellentámadással cserélve rendkívül mozgékonyan harcolt. A szovjet veszteségek rendkívüli magassága ezzel, valamint a német nehéz fegyverek eredményes harcbavetésével magyarázhatók.

A Cserkasszitól nyugatra fekvő területen hetek óta bekerített német harccsoportnak német páncélos kötelékek eredményes előretörése folytán történt *felszabadítását minden jel szerint most már lényegében befejezettnek lehet tekinteni.*

Eddigi megállapítások szerint a bekerített erők legalább 80 százaléka elérte a német vonalakat és *legnagyobbrészt már ismét együtt harcol a tevékeny védelemben.* Csak néhány ezer sebesültet és beteget kellett tábori kórházakba szállítani.

A pénteki harcok folyamán a német páncélos kötelékek ezen a területen a bolsevisták sok erős oldalozó támadását hárították el. A bolsevistáknak mégis sikerült nagy páncélos-alakulatok messzemenő összpontosításával átmenetileg elzárni egy fontos utánpótló útvonalat, ugyanakkor pedig betörnek a német vonalakba. *A betört ellenséges egységeket azonnali ellentámadással visszavertük.* Német tépázott erőknek itt, valamint a nagykiterjedésű arcvonal néhány másik helyén *sikerült bolsevista harccsoportokat bekerítetlük és ezek megsemmisítését haladéktalanul megkezdték.* Az eddig beérkezett részletjelentések szerint az elhárító harcok folyamán 29 páncélost lőttünk ki. Körülbelül 20—25 ellenséges páncélosból álló csoport a német rohamtüzérség, páncélos elhárító tüzérség és páncélos egységek gyűrűjében van és megsemmisítése elé tekint. (DNB) z

SZINHÁZ — Egy főpróba tanulságai

A „106. születésnap" a Nemzeti Színházban

I.

Olyan fajsúlyú író, mint *Jean Sarment* — a 106. Születésnap írója — nem egy mázsái a francia könnyű fajsúlyú irodalom berkeiben. Nálunk is tenyészik abból a fafajtából nem egy, aki az átlag-műhelymunkás gyakorlati tudásával akar áramvonalas mozdonyszörnyeteget alkotni és csak a kétkerekű kordáig jut el. Ez a Sarment is csak ilyen érték a francia drámairodalomban. S ahogy a hazai darab-mesteremberekre nem kell okvetlen a nemzet nagy horderejű, komoly művészi, irodalmi és nyelvi érdekeket szolgáló, patinás multú és a klasszicitás bizonyos magasságában járó színházában színre kerülnie, ép így nincs helye, sőt talán még kevésbbé van a Nemzeti Színházban ennek a lapos, félórák hosszat unalomba ringató és a francia „szellem" cégére alatt visszataszító szabadszájúsággal és egyértelmű szexszualitással összetákolt novelliszlikus jelenetsorozatnak. Ismerjük a színház világát. Nem foghatja ránk senki, hogy valami álszent prüdéria vett volna hatalmába bennünket. De amin nem botránkoztunk meg valamikor a Steinhardt mulatóban, vagy a királyutcai Kék Macskában, azt nem óhajtjuk viszontlátni a nemzet klasszikus nagymányokon hirt és diciőséget szerzett színházában. Egy francia vidéki család süldő lányai ebben a darabban olyanokat mondanak egymásnak és olyanokat sugnak — mindenkitől megértett előzmények után, egymás fülébe és olyan gesztusokkal kisérik sugdolózásukat, amilyen egyértelműséget még orfeumokban sem igen szoktunk látni és hallani. Talán a nemzet színházába való az a vita, hogy két szeretkezés e éhes „úrilány" egyszerre foglalhare légyottra a kinemelt lovagot, vagy egymásután!? Bocsánatot kérünk, hogy leirtuk, de rá kell világitanunk arra, hogy milyen szellemtől hemzseg ez a „produkció"! A százhatéves nagymama is csak olyan szellemességeket mond, egy várbajban megbetegedett rokonáról, mint például azt a bőlcsességet, hogy „mindenki ott betegszik meg, amit a legtöbbször használ!" Az ilyenfajta triviális szellemeskedéseket csak úgy omlik ebben a darabban a Nemzeti Színház nagyszinpadán. Mint ... és kérek a szellemisége inkarnálódik abban a tényben, hogy ez a darab így színre kerülhetett a Nemzeti Színházban?

II.

Shakespeare, Madách, Goethe, Sophokles, Racine, Hebbel, Rostand, Kisfaludi, Csiky egyáltalában nem kerül színre a Nemzetibe, Katona, Herczeg is csak az elke ülhetetlen ünnepi előadáson. Egyetlen Schiller és egyetlen kisérleti előadásként is félrehangolt — Molière volt mindaz, amit a Nemzeti Színház ez idén a klasszikus irodalom ápolásáért tett, amely irodalmat gondozni ősi kötelessége s amely kötelességről szezón kezdetkor mostanában is olyan lelkes szólamokat hallottunk. Ezzel a magánszinházakon is túlsapadoló műsor- és darabpolitikával idestova elfogy a Nemzeti valódi repertoárja, nem lesz módjuk irodalmi és művészi feladatok megoldására nevelt színésze. De annál több ilyen sekélyes „produkciója", mint ez a szabadszájú és a szexillázában szexszuális aberrációkba tévedt dédanya. Kilenc évvel ezelőtt az ősi repertoirnak legalább valami maradéka volt még.

III.

Még ha legalább valamelyik nagy színésznő kiváló alakítása tette volna indokolttá a darab színreállját! Itt azonban erről sincs szó. *Gobbi Hilda* képességeit erősen meghaladja ez a szerep. Impulzív, harcos és szinte férfias egyéniségéből hiányzik a szerep minden kedvessége és bölcs szerénysége, alakítása egyenlőtlen, folyton kilesik a matónából és negyedórákon át, mint egy agitátornő szaval. Gusztustalan csámcsogása a szexszualitást feleslegesen huzza alá. Ez a fiatal színésznő még nem érett ilyen feladatokra és szeretnők hinni, hogy az előadás számos kihangsulyozott „izlése" azért ütközött ki olyan feltünően, mert az ő alakitása adja meg a rossz alaphangot.

Az előadás egyetlen eredménye a fiatal és igen tehetséges *Makó Márta* remek vénasszonyalakitása döbbenetes jellemző erejével. Ká ezt a heroikus, szép beszédű és zengő orgánumú hősnőt ilyen szerepekre pazarolni.

Mértéktartó és rendkivül kellemes amorózó volt *Ungváry. Rajczy* is igazi művészi érzékkel formálta meg az erőszakos francia kispolgárt. De miért kellett a gall kislányok között Olti Magdát királyutcai arcfestékszinekkel megkülönböztetni?

Lapos, szellemtelen szövegben mit rontott, mit javitott a fordító, nem tudjuk, magyartalanság bőven akad a fordításában. Vérbei fő-fordító azonban még a leglaposabb szövegen is tud javitani. .

—op—

UJ PAGER-FILM

Köztudomású, hogy Páger Antal az utóbbi években évente csak egy-két film főszerepét vállalja el. Es csak olyan alakitásokat vállal, amelyek megfelelnek művészi egyéniségének. Ilyen az EGY NAP A VILÁG című új Kárpát-filmujdonság, amelyben színpadi változatában is Páger játszotta a főszerepet. A tiszta művészi eszközökkel felépitett filmtörténetet maga az író, Vaszary János rendezte és Páger szereplőtársa a filmben ugyancsak Muráti Lili. Mellettük még hálás szerepet kapott Bilicsy Tivadar Tahy Anna Mária, Vaszary Piri, Pákozdy Ferenc és Szakács Miklós.

Turbók Gyula és Zámbory Antal dalai a Zeneakadémián

Három fiatal művész, Tarjáni-Tóth Ida (cimbalom), Horváth Zoltán (karnagy), Kondorossy László (zeneszerző) csütörtökön este 7 órai kezdettel rendezi művésztestjét a Zeneművészeti Főiskolán. Az esten közreműködik Dorita Bonewa, Hajdu Anna, Kárpáthy Júlia, Aba Ilona, Szigeti Sándor, Ince Sándor, Alföldy Géza, a Hajógyári és Magyar Jövő egyesitett énekkar Kézdi Béla vezényletével és a Budai Mandolinzenekar. Zongorán Árkossy Gyula kisér. Bemutatására kerülnek Turbók Gyula, Zámbory Antal, Pálffy Eszter stb. verseire irt dalok.

101 cigány nótabokrétája

közkedvelt művészek közreműködésével március 5. vas. d. u. ½3. Magyar Művelődés Háza.

Jegyek: 3.— P-től ugyanott és Uray hangversenyiroda. Andrássy-út 62. Telefon: 317-902.

Harmath Hilda — Szép Heléna

A legutolsó években állandóan a külföld színpadain szerepelt Harmath Hilda, az ismert és sokat ünnepelt művésznő, akinek a két legutolsó évben Berlinben voltak nagy sikerei. — A kultúrált hangú, finom stilusú énekesnő főleg a klasszikus nagy operettekben állotta meg helyét s ez indította Podmaniczky Félix bárót a püspökfürdői szabadtéri játékok művészi vezetőjét arra, hogy Harmath Hildát Szép Heléna szerepére szerződtesse.

Az igen szép hangú, kitünő előadó készséggel rendelkező primadonnát úgy tudjuk, a rádió is rövidesen megszólaltatja.

Bihary József film-főszerepben

A tavasz, a fiatalság, az ébredő szerelem és a gondtalan öröm a vezérlő motivuma a MAJÁLIS című magyar filmujdonságnak, amelyet Tóth Miklós, az ismert filmiró vitt felvevőgép elé, Balogh István rendezésében. A filmnek az az érdekessége, hogy a magyar színpad egyik legkitünőbb karakterszinésze, Bihary József itt játsza életének első filmfőszerepét. Ő az osztály főnöke annak a nyolcadik gimnáziumnak, amelynek diákjai különös kalandokba keverednek a tavaszi majálistól az érettségi vizsgákig. Bihary életének egyik legkiemelkedőbb alakitását nyujtja ebben a szinte hibátlanul sikerült filmben.

A balatoni ásatások közben történelmi leletekre bukkantak

Ezelőtt tiz évvel megállapitották, hogy valamikor a Balaton körül (még a Pannontenger idején) trópusi élet folyt s igy a pálmaerdőkben mammuth és dinoszaurusz élt, valamint törpe viziló, barlangi medve és az a több millió éves őselefánt, amelyet mint kecskekörmöket ismernek a Balaton turistái.

Minduntalan ujabb meglepetésekkel szolgál a magyar tenger csodálatos vidéke. A veszprémi múzeum a kulturtörténeti, a keszthelyi és siómegi (Darnay) múzeális gyüjtemények, az ősidők állat- és embervilágának meglepően gazdag emlékeit őrzi. A tudós kutató, id. Lóczy Lajos és a piarista Laczkó Dezső, egy életet töltöttek el a balatoni titkok megfejtésével.

A tihanyi remetebarlangokról csak a legutóbb derült ki, Rabindranath Tagore hindu költő és Modi dr. bombayi parazi egyetemi professzor közléseiből, hogy ezek őrégi, több ezer éves kultuszhelyei a régi Mithrasz vallásnak, amely emberáldozatokat is mutatott be. Hasonló kultuszhelyet Sopron mellett Fertőrákoson is találtak.

Ha egy-egy új villa fundamentumát ásták ki, a csákány és ásó meg-megakad valami régi emlékben, csontban, régi pénzen, koporsón, vagy cserépen.

Az eddig elhanyagolt Aligán, Béri Balogh Ádám kuruc generális egykori birtokán, nagy épitkezés folyik. Készülnek a modern szállodák, parkok, mesterséges szigetek s az uj hajóhid is állomás. Sok ezer köbméter föld mozdult meg s igy nem volt éppen meglepetés, hogy a csákányok nyomán eltünt régi korok emlékei kerültek napfényre. A többszáz munkásnak kiadták a rendeletet, hogy minden talált tárgyat szolgáltassanak be. Az itt talált leletek most azt igazolják, hogy azon a helyen már Krisztus előtti időkben időszámitásunkat megelőzően ezer évekkel, emberi település és kultura volt. A leletek között a krétai Minosz-kultura és az etruszk időkre való agyag-edény cserepeket találtak a föld mélyében nyolc-tiz méternyire. Pénzdarabokat görög feliratal, pálma és oroszlánfej disszel. Kőbaltákat és egy hatalmas, malomkőforma tűzhely — jelzi, hogy áldozati kőlap. — Csőpmaradványok is kerültek elő amelyek azt igazolják, hogy a legősibb embertipus szintén kedvelhette az allgai strandot.

L. Z. ér.

A PRÓSÁGOK

Nagy feltünést keltett az Egyedül vagyunk hasábjain az a paródia, amely Zilahy Lajos Fatornyok című szinművéről készült. Az igen ügyesen és a tárgy alapos ismeretében megirt és az egyes alakokat is igen éles szemmel jellemző irás arról szól: mi lenne, ha a darabban szereplő személyek progr mot váltogatnának és felcserélnék egymás útirányát. A paródiáról sokat beszélnek Budapesten és a pletyka azt az értékes hirt kapta szárnyra, hogy a paródiát maga a szinmű szerzője: Zilahy Lajos irta és küldte be az Egyedül vagyunknak.

*

Jávor Pálról ezuttal nem afférügyben emlékezünk meg. Házában vacsorát rendezett és arra meghivta a Kaméliás hölgy szereplőit. A meghivottak házastársukkal együtt vettek részt a vacsorán. A vacsora és annak hangulata azért is dicséretreméltó, mert itt az idegességéről ismert szinművésznek kedvesen sikerült áthidalnia azokat az ellentéteket, amelyekbe a Nemzeti Szinház néhány tagjával — mint ismeretes — a könnyen hangulatot változtatni tudó szinművész nem egyszer került. A vacsora a legteljesebb békesség és barátság hangulatában zajlott le, áthidaltak minden multbeli nézeteltérést, — bármily élesek voltak is azok, — és az áthidalásban nemcsak a megjelent családtagoknak, hanem a háziasszony nagyfokú szeretetreméltóságának is oroszlánrésze volt. Elsimultak a magánellentétek, sőt a világnézetiek is, a Nemzeti Szinház jelenlevő igazgatójának legnagyobb örömére. A vendégeket vacsora után Jávor Pál igen előzékenyen egyenként a saját autóján szállította haza.

*

A kéten nagy meglepetés történt a kolozsvári Nemzeti Szinházban. Vallay Kató, a rendkivül tehetséges fiatal drámai művésznő, akinek alakitásai az igényes kolozsvári közönség forró lelkesedésében sorozatosan tették lehetővé a nagyobb drámai müvek fővárosi szinvonalú előadásait is, megvált a kolozsvári Nemzeti Szinháztól. A kolozsvári közönség, mely a drámai férfiszinészek hiánya miatt eddig is megérezte a szinház gondjait, most meglepetéssel és aggodalommal szerzett tudomást a szinház legjelesebb női tagjának távozásáról. A nagykultúrájú és fővárosi viszonylatban is legelső szinvonalú fiatal művésznő elé, aki felbontva szerződését, azonnal el is utazott Kolozsvárról, máris megmozdult a budapesti szinházak érdeklődése.

*

Ugy halljuk, hogy a Madách Szinház új darabra készül. Szeleczky és Várkonyi házassága tehát nem tart sokáig. Az új darabban állitólag Tasnády Fekete Máriát szeretné felléptetni az igazgatóság Tasnády Fekete Mária, aki Kolozsvárról két napra érkezett csak meg Budapestre, mert férjével együtt Svájcba szólitják egy új film felvételeinek kötelezettségei, még nem nyilatkozott szándékáról.

*

Harmadik előadóestjét rendezte a napokban Medgyasszay Vilma. Az estnek most is forró, hatalmas sikere volt. Nem értjük, hogy ezt a rendkivül nagykultura és kivételes előadóművészettel megáldott művésznőt miért látjuk csak olyan dobogón, mely a látszat szerint majdnem világnézeti kisajátitást jelent. Művészete, magyarsága, egyedülálló előadókultura valóban elégné indokolná, hogy az ország első szinpadán vagy az ország első művészeti nevelőintézetében kapjon méltó dobogót.

*

A Zeneművészeti Főiskola szerdai növendék versenyén ujabb zongoratehetség tünt fel, Szentgyöryi Edit, Dániel Ernő tanitványa. A fiatal leányka tónusa igen nemes és technikája is brilliáns, tiszta. Bizonyára gyakran találkozunk még a nevével. A hegedűsök közül rendkivüli sikert aratott a kis Bihari András, aki a kitünő Végh Sándor tehetségen tanitványa.

*

Hüvösvölgy és Solymár között fekvő Kerekhegyen épitendő szálloda tervpályázata alapján az előkészitő munkálatok befejeződtek és az épitkezés kb. ötmillió pengő költséggel megfelelő dependence rendszer beiktatásával rövidesen megindul.

*

A kolozsvári Nemzeti Szinházban legutóbb egy operettet mutattak be. Az ősbemutatóról meglepő hangon ir a kolozsvári sajtó. Az Erdélyi Párt nagymultú napilapja, az Ellenzék „Kritika helyett' cimen a leglesujtóbb hangon kifogásolja, hogy a szinház igazgatósága megfeledkezvén hivatásáról, ilyen selejtes célokra vesztegeti idejét és áldozatát.

*

„A magyar népdal kis tükre" cimen igen értékes könyvet irt Balla Péter. Aki még mindig nem érti a régi, tiszta dallamok és az elrontott magyar muzsika között a különbséget, ebből a kitünően összeállitott munkából meeggyőződést szerezhet a magyar zene valódi értelméről és értékéről: „Most már elég sokan vannak — irja —, főleg az ifjuság körében, akik örömmel, lelkesedéssel, dalolják a mi dalainkat, mégis nagyon sokan lekicsinylően vélekednek a népdalról. Helyette szivesebben művelik a cigányzene, az operett, a dzsesz és a szórakoztató zene sokszor egészen söpredék-termékeit. Az ilyeneket nem lehet sokszavunk. De van egy másik népdalbiráló fajta is. Ezek „elismerik" a népdal ősiességét, szépségét, művelődésbeli hasznos voltát, csak nekik szerintük a XX. századbeli embernek kifinomult érzelmi világától távoláll a magyar népdal. Az efféle tüneteket inkább tájékozatlanságnak tekinthetjük, mint rosszakaratnak."

*

Érdekes jogi kérdés foglalkoztatja a napokban a szinházi körökben: alkalmazhat-e állami szinház olyan szabályt valamelyik tagjával szemben amely szabály ellenkezik a szinészkamara szokásos szerződési megállapodásában lévő szabályokkal. A vitát miniszteri rendelet döntötte el, amely már korábban kimondotta, hogy bármilyen szerződést köt is bármelyik magyar szinész bármelyik szinházzal, annak egyetlen pontja sem lehet terhesebb a szerződtetett művészekre nézve, mint amilyen általában a szinészkamara szokásos szerződtető nyomtatványában a kamarai tagra vonatkozó szakasz.

„...és a vakok látnak!"

Hosszú Zoltán első filmjét nagy sikerrel fogadták a sajtóbemutató résztvevői. A szöveget könyvet Bársi Dénes irta A tartalmas filmet a Korzó filmszinház mutatja be legközelebbi műsorában.

BENEDEK-HAZ

Két szomszédos család harcát és megbékélését mutatja be ez film, amelynek forgatókönyvét Szuchyné Sovány Mária regénye alapján Dallos Sándor irta. Bánky Viktor kiváló rendezésében Szörényi Éva, Somlay Artur, Serény Éva és Kamarás Gyula játssza a főszerepet. A filmet a Scala és a Kaszinó filmszinház mutatja be.

SZŐNYEG
magyarperzsa,
rosztili
CSÁSZÁRTÓL
Petőfi Sándor-u. 3.
(udvarban)
—234

BAROSS Sabaria

ING
mérték szerint is
HARISNYA
BÁZSÓ Baross-u. 68
Telefon: 148—400

IRODABUTORT
is
KOCSIS JANOS-TOL
vegyen
Üzlet: Visegrádi-u. 14. T.: 113-821.
Üzem: Gr Teleki P.-u. 22. T.: 810-828.

BUTORT
keresztény műasztalosok termékeit
HETESY-től
Vilma cs.-u. 53

Itt hirdessen

TEXTILÁRUK
BEHOZATALI
KFT.
Múzeum-körút 11
Telefon: 183-460.
ELADÁS
NAGYBAN

GYÖNYÖRŰ HANG
ELEK ICANAL
Borárostéri kávéházban vendégfellépte prolongálva. T. 143-401.

VIGSZINHAZ
Pénteken, február 25-én először
HERCZEG FERENC
ARANYSZÁRNYAK
LAZAR MARIA
JAVOR PAL SOMLAY ARTUR
Sivó Mária, Philippi Irén, Aiszpri, Berki, Bihary, Boral, Földényi, Hidasi, Kamarás, Kömives, Mátrai, Pálóczi, Sármási, Vérits

Országmozgósítási kormánybiztost neveztek ki

a székely vármegyék területére

A honvédelmi törvény alapján a minisztérium rendeletet adott ki s abben megállapítja, hogy Csik, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely vármegyék, valamint Marosvásárhely törvényhatósági város területére kiterjedő illetékességgel külön országmozgósítási kormánybiztosság működik. A Budapesti Közlöny közli, hogy Szent-Iványi Gábor Háromszék vármegyei főispánt nevezte ki a minisztérium a székely vármegyék országmozgósítási kormánybiztosává.

A németek Apriliától délre áttörték az inváziós csapatok főarcvonalát

Szilárdan német kézen van a cassinói pályaudvar — Meglepő támadással bekerítettek és megsemmisítettek egy amerikai erőcsoportot

Berlin, február 20.

Az olasz hadiszintér főarcvonalain pénteken is igen heves harcok folytak. A szövetséges hadvezetőség láthatólag arra törekedett hogy a nettunói hídfő arcvonalát minden körülmények között és még a legsúlyosabb áldozatok árán is a déli arcvonal nyugati szárnyával egyesítse.

A 6. indiai hadosztályt pénteken egész napon át rendkívül szívós támadásokra hajszolták Cassino területén.

A támadóknak először sikerült a vasutállomás környékéig előretörniök és az állomás romjait birtokba venniök.

A harctömbért vívott harcok egész napon át ide-oda hullámzottak. Az esti órákban német tartalékok lendületes ellentámadással végül is újból elűzték erről a szakaszról az 5. amerikai hadsereg kötelékeit és az állomást szilárdan ismét német kézbe vették. Az ellenség ezután is kísérletezett az állomás területének visszaszerzésével, de támadásai a legsúlyosabb veszteségek közepette összeomlottak.

A Cassinotól északra és északnyugatra fekvő hadszintéren is az egész napon át kemény és elkeseredett harcok folytak. Az amerikai hadvezetőség a legnagyobb tűzerejű támogatást vette igénybe, de még egy méternyi föld megszerzését sem sikerült elérnie. A német gránátosok az egykori monte-cassinói apátság területén lévő állásaikat megtartották.

Az amerikaiak ezen a szakaszon igen súlyos veszteséget szenvedtek. Egy német zászlóalj védelmi övezete előtt több mint 400 ellenséges katona holttestét számolták össze. Ezek mind a német gépfegyverek tüzében pusztultak el. Német részről megfigyelték, hogy az amerikai egészségügyi katonák legalább kétszerennyi sebesültet szállítottak el.

A nettunói hídfőnél pénteken egész nap rendkívül heves brit-amerikai támadások folytak az Apriliától délre újonnan szerzett német állások ellen.

Német páncélos gránátosok a hídfő megszüntetésére irányuló tervszerű hadműveletek során pénteken a kora reggeli órákban az Aprilliából Anzióba vezető úton elragadták az angol-amerikai csapatoktól egy magaslati állást.

Amerikai és brit gyalogos és páncélos alakulatok egész napon át délnyugatról, délről és délkeletről rohamozták a magaslatot. Ugyanakkor még sohasem látott mértékben mindenféle űrméretű lövegett vettek igénybe és ezek szakadatlanul lőtték a német vonalakat.

A német gránátosok mégis eredményesen kitartottak az állásaikban és minden támadást, véres veszteségeket okozva visszavertek.

E magaslattól északkeletre német gyalogos erők meglepő előnyomulás során megsemmisítettek egy amerikai erőcsoportot. A német csapatok sok foglyot valamint fegyverekből és mindenféle hadianyagból, többek között három teljesen üzemképes Sherman-harckocsiból álló zsákmányt ejtettek.

A légierő a hídfőnél harcoló csapatokat csatarepülők harcbavetésével támogatta. Ezek a német repülőgépek elsősorban az amerikai és brit tüzérségi állásokat támadták és sok löveget elhallgattattak.

Olaszországban a nettunói hídfőnél a német csapatok Apriliától délre 5—6 kilométernyire áttörték az angol fő arcvonalat. A déli szakaszon a Cassinóért folyó harc még mindig nem dőlt el. Az ellenségnek a pályaudvar ellen irányuló támadásai sikertelenek maradtak. A pályaudvar többször gazdát cserélt, de végül szilárdan német kézben maradt.

Sztaraja-Ruszánál csökkent a szovjetnyomás, az Ilmen- és Pejpusztó között azonban változatlanul havas

Berlin, február 20.

Az Interinf jelenti a keleti arcvonal északi szakaszáról:

A keleti arcvonal északi szárnyán Sztaraja-Russza térségében a bolsevisták a német mozdulatokat csak hátrahúzva követték; nyilvánvalóan elővigyázatra intették őket az érzékeny veszteségek, amelyeket első előőrs-csapataik az *előző napon a német aknavetőkön szenvedtek.* Ezzel szemben az Ilmen-tó és a Pejpusz-tó között lévő arcvonalon a szovjetnyomás több helyen nem csökkenő hevességgel volt érezhető. A szovjet valamennyi támadása összeomlott a német állások előterében, egy betörést kivéve, azonban *ezt is sikerült* áttekintően *elszigetelni.*

Nasca térségében, ahol a bolsevisták hasonlóképen összpontosított erőkkel támadtak, kis szakaszon egész napot át, minden esetben véres veszteségekkel visszavetették őket.

A sikeres elhárításban a német légi fegyvernem különösen a Pejpusz-tói szorosnál és az Ilmen-tótól keletre vette ki részét: éjjel-nappal erős csatarepülőkötelékekkel mélyrepülésben támadta a szovjet menetoszlopait és utánpótló csapatait, míg más harci kötelékek a Szovjet gyalogsági állásait tüzelőfegyvereikkel söpörték végig és a bolsevisták földi erőinek igen súlyos veszteségeket okoztak. (DNB)

Mult holttestét Ravennába vitték s ott temették el

Róma, február 20.

Mint a római rádió közli, Ettore Muti, a fasisztapárt volt főtitkára földi maradványait szombaton ünnepélyes külsőségek között Rómából Ravennába szállították, a ott helyezték örök nyugalomra. Mint ismeretes, Muti, aki carabinieri őrjárat gyilkától halt meg, nemzeti hősnek nyilvánították.

Portugál miniszteri tanács

Lisszabon, február 20.

(NTI) Salazar dr. miniszterelnök elnökletével szombaton miniszteri tanács volt, amely közigazgatási kérdésekkel foglalkozott.

Ötvenezer kiló be nem jelentett textilhulladék egy pomázi gyárban

Az UWAG szövőgyár r. t. pomázi gyártelepén az ipari anyaghivatal többizben helyszíni vizsgálatot végzett. Ezeknek a vizsgálatoknak az volt a rendeltetése, hogy ellenőrizzék a bejelentésre kötelezett textilhulladék-anyagok mennyiségét és azt is, hogy a bejelentési kötelességet pontosan teljesíti-e a gyár. Amikor a harmadik vizsgálatot végezték, 80 ezer kiló hulladék-anyagot találtak a kiküldöttek, holott a gyár csak 16.000 kilógramm hulladékanyagot jelentett be. Pontos mérés után megállapították, hogy összesen 50.119 kiló az az anyag, amit a gyár nem jelentett be.

A szentendrei főszolgabíró, mint rendőri büntetőbíró, kihágást miatt vonta felelősségre Jesch Arturt, az UWAG üzemvezető igazgatóját és ezért 4.000 pengő pénzbírsággal sujtotta. De ezzel nem fejeződött be az ügy, az ügyészség is vádat emelt Jesch Artur ellen, a honvédelem érdekei ellen elkövetett büntett címén.

A pestvidéki törvényszék mint uzsorabíróság a nyáron Jesch Artur igazgatót felmentette a vád alól. A tábla most ugy döntött, hogy tüzetesen meg kell állapitani: miként történt a helyszini vizsgálat, amelynek minden részletét fel kell tárni, hogy kiderüljön, valóban feledékenységről van-e szó, vagy pedig szándékosan titkolta-e el a textilhulladékok bejelentését. Ezért most uj fellebbviteli főtárgyalást tűznek ki az ügy érdemleges elbirálására.

Meghalt Sonja Henie

A jég koronázatlan királynője a norvég származású *Sonja Henie*, aki egész sereg európai és olimpiai bajnokságot nyert a hölgyek műkorcsolyázásában, már évek óta Amerikában filmezett.

A szőke jégcsoda — miként azt Bécsből jelentik — 34 éves korában Amerikában filmfelvétel okozta balesetet következtében elhúnyt.

A MOKTAR kitünő mérlege

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága f. é. február 18-án Bessenyey Ferenc igazgatósági elnök elnöklete alatt tartott ülésén foglalkozott az intézet 1943. évi zárszámadásával. Megállapította a közgyülés elé terjesztendő mérleget és üzleteredmény-számlát, elhatározta a közgyülésnek f. é. március hó 6-án délután 5 órára való összehivását. Az igazgatóság azt a javaslatot terjeszti a közgyülés elé, hogy az osztalék részvényenként 2.— pengőben állapittassék meg, miután kormányrendelet az osztalék emelését nem tenni lehetővé.

Az igazgatóság a közgyülés elé terjesztendő jelentésében megállapitja, hogy az intézet 1943-ban még fokozottabb mértékben teljesitette azt a feladatát, hogy a nemzeti érdekeket szolgáló hiteltranzakciókban résztvegyen s ügy mint eddig rendelkezésére állt a magángazdaságnak is és a jogos termelési és kereskedelmi hiteligények kielégitésével ügyfelei érdekeit kivánta szolgálni. Módot adott erre az a körülmény, hogy az intézet betétállománya kereken 32.00.000 pengővel (közel 31 százalékkal) emelkedett. Az állami pénztárjegyek és kincstárjegyek tételének 140 millió pengőre, az államnal szemben fennálló folyószámlaköveteléseknek 11 millió pengőre, az államadóssági kötvényeknek közel 9 milljó pengőre rúgó összege természetesen szükségessé tette, hogy az intézet — mint a többi pénzintézet is, — igénybe vegye a Magyar Nemzeti Banknál fennálló refinanszirozási lehetőségeket. — Az a lényegesen megnövekedett forgalom, mely a takarékpénztárnál 1943-ban lebonyolódott, azt eredményezte, hogy a személyzeti és dologi kiadások emelkedése és az adóterhek közel 90 százalékos növekedése mellett is az előző évinél lényegesen nagyobb nyereséget ért el az intézet a kimutatott 1.736.001.51 pengő tiszta nyereség már csökkentve van azzal az összeggel, melyet az intézet ellemért nyugdijpénztárának utalt át. A kimutatott tiszta nyereség emelkedése a nyugdijpénztár dotálása után 627.587.61 pengőt tett ki (32%) A 908,797,10 pengőt kitevő áthozattal együtt a nyereségegyenleg a mérlegben 2,039.758.67 pengő.

Az intézet budapesti fiókjainak forgalma és jövedelmezősége 1943-ban is növekedett, betétállományuk számottevően emelkedett, Debreceni fiókjának üzletmenete is kielégitő volt. A takarékpénztár érdekeltségét, élükön a Dreher-Haggenmacher Első Magyar Részvénysörfőzde rt-ben egyesült ipari koncernnel, általában nagyobb forgalmat bonyolitottak le és a viszonyok okozta nehézségek ellenére is, megfelelő eredményeket értek el. A takarékpénztár leányintézeteinek üzletállományai tovább fejlődtek és ennek megfelelően üzleteredményük is emelkedett.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. igazgatósága február 1-én tartott ülésén a mérleget Molnár András vezérigazgató terjesztette elő, ami lendületes fejlődéséről és az előző évinél is jelentékenyen nagyobb eredményről számol be. A 19,262.500 pengős betétemelkedés 31.1 százalékos emelkedési arányszámával országos viszonylatban is figyelmet érdemel.

A Biztositástudományi Társulat az idei tél folyamán vándorgyüléseket rendezett, amelyek sorában a nagysikerü ujvidéki és kolozsvári ülések után február 24-én, csütörtökön rendezi kassai vándorgyülését Gebhardt Domonkos, a Társulat ügyvezető elnökének elnöklése alatt.

Keleszaladt egy mozdony a szegedi személyvonatba

Algyő vasutállomáson pénteken reggel egy mozdony beleszaladt az állomáson álló személyvonat egyik kocsijába. Az összeütközésnek két könnyebb sérülője van: egy hódmezővásárhelyi fiatalember és egy szegedi vasutas, akiket a szegedi kórházba szállitottak. Az összeütközést valószinüleg hibás váltóállitás okozta. A nyomozás folyik.

Szabó Ábrahám és Friedmann Rózsi taxi kirándulása Nagyszőllősről Budapestre

Szabó Ábrahám és *Friedmann Rózsi* nagyszőllősi textilkereskedők január közepén feljöttek Budapestre, hogy itt a feketepiacon cérnát vásároljanak. Megtudták, hogy a Bethlen Gábor utca 9-es számú házban *Melik Károlyné* ügynöknő lakásán nagyobb mennyiségű cérna van. Friedmann Rózsi felment az asszonyhoz és üzleti tárgyalást kezdett. Melikné azt hangoztatta, hogy a cérna nem az ő tulajdona, hanem a nála lakó *Wansel József* kereskedő. Ez az ember különben cseh származású és az alvilágban *Cseh József* néven ismerik, már többször volt dolga a rendőrséggel. Megállapodtak abban, hogy 11.500 pengő értékben vásárolnak cérnát az alvilági Wanseltől. Szabó Ábrahám 4000 pengővel, Friedmann Rózsi 7500 pengővel vett részt az üzletben. Január 18-án délután volt a találkozó. A nagymennyiségű cérnát becsomagolták, leflasztikták az összeget, azután taxit rendeltek a ház elé és csomagokkal, amelyekben a cérna volt, elindultak le az utcára. Wansel is segédkezett az áru szállításánál. Amikor az utcára értek, két férfi lépett eléjük és erélyes hangon megszólította Szabót és a vele lévő zsidó nőt.

— *Államrendőrségi detektívek vagyunk* — mondották — *megtudtuk, hogy fekete üzlet készül, most a főkapitányságra viszünk bennetek.*

Wansel, akiről később kiderült, hogy összeköttetésben áll az áldetektívekkel, ügyesen megjátszotta, mintha nagyon megijedt volna. Az egyik áldetektív arculütötte és elvette tőle a csomagot, a társa a másik két meglepett embertől vette át a cérnával teli csomagokat. Annakidején feljelentést is tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen.

A nyomozásnak most vezetett eredményre. A detektívek a régi, ismert áldetektívek között keresték a tetteseket. Vasárnap elfogták *Csenge Lajos* 34 éves kereskedősegédet, akit kilencszer büntettek, eddig már meség. Barátja, *Jandura Gyula* 43 éves volt vádlói árnis már tizenkétszer ült szabadulásáért, szaroláért és ő most szintén kézrekerült. A szembesítésnél bevallották, hogy ők voltak az áldetektívek. A 11.500 pengőt megfelezték Wanselleí és Melikné-vel. Az áldetektíveeket és bűntársaikat letartóztatta a rendőrség.

Miért harcol Németország?

Gyakran feltették ezt a kérdést és gyakran válaszoltak is rá, a válaszok azonban nem voltak mindig kielégitők. A „SIGNAL", a nagy európai képesfolyóirat legujabb számában pontos és kimerítő választ ad erre a sorsdöntő kérdésre. Olvassa a

SIGNAL-t

A legujabb füzet már mindenütt kapható. Ára 50 fillér.

Megszabadul összes lábbántalmaitól,

ha lábait jó

Szent Rókus lábsós fürdőben

áztatja. Kimúlnak a fagyások, fagydaganatok, tyúkszemek, bütykök, bőrkeményedések, feltörések, püffedések, a láb mintegy ujjászületik. A felszabaduló oxigéngyöngyök felüdítik a legfáradtabb s legelkinzottabb lábakat is. — MINDENÜTT KAPHATÓ! Más készítményt ne fogadjon el!

Pénzszekrényt vennék 0 vagy 1—

Telefon: 1—6-ig 186—18a.

Bizakodó a hangulat Helsinkiben

„A finn kormány hozzálátott az ország helyzetének megvizsgálásához és tájékozódó jellegü lépéseket tett"

HELSINKI február 20.

(MTI) Helsinki hangulata bizakodóbb mint akár pár héttel ezelőtt is volt — általában ez az első benyomása azoknak a külföldi laptudósitóknak ,akik hosszabb-rövidebb idő után ismét megjelentek a finn fővárosban és hatalmasan duzzasztották az új eseményeket váró újságirók táborát. Kétségtelen, hogy a finn közvéleményben a végén némi derülátás mutatkozott, főleg a következő okokból:

Ténynek lehet tekinteni, hogy a finn kormány ezúttal nagyon komolyan hozzálátott az ország helyzetének megvizsgálásához és tájékozódó jellegü lépéseket tett Hull amerikai külügyminiszter ismeretes felszólításának szellemében.

Fontos ténynek tekintik külpolitikai körökben, hogy az első finn lépésre mindmáig nem történt meg az ellenlépés,a várakozó hangulatnak tehát amely jelenleg az egész finn közéletre rányomja bélyegét, alapos és, ami még fontosabb, Finnországon kivül álló oka van

A harmadik biztató jelnek azt könyvelik el Helsinkiben, hogy a külföldi sajtó, főleg az amerikai, a várt hagyományosnál is megértőbben ir Finnország hérdéseiről.

Itteni szovjet-körökben igyekeznek mérsékelt színben feltüntetni a Szovjetunió magatartását Finnországgal szemben. Hangoztatják, hogy a Szovjetuniónak nem szándéka Finnországot bekebelezni. Rámutatnak arra is, hogy a Szovjet sohasem tette magáévá a Csatlakozásban kieszelt feltétel nélküli megadási formulát. Azt állitják, hogy a Szovjetunió csak Keletkarélia határainak módositását kivánja, egyébként megelégszenek az 1939. évi határokkal. Moszkva azonban bizonyos garanciákat követel Finnországtól.

Bár a finn közvélemény eddig gyakran hangoztatta a finn helyzet különállóságát, érdekes jelenség, hogy ezekben a napokban legalább olyan nagy súlyt vet a délkeleteurópai államok sajtójának véleményére, mint Amerika állásfoglalására. Finn sajtókörökben nyiltszavakkal ki is fejezték azt az óhajukat, hogy most kellene támogatniok Finnországot jótanácsaikkal azoknak az államoknak, amelyek hasonló helyzetben érzik magukat.

Helsinki, február 20.

A Kauppalehti cimü újság állástfoglal azzal a számtalan javaslattal kapcsolatban, amelyet Finnországnak az utóbbi időben ezért tettek, hogy lépjen ki a háborúból. Az egyetlen gyakorlati tanács — állapitja meg a lap — amelyet *a homályos fejtegetések tömegéből ki lehet emelni, abban nyilvánul, hogy Finnország forduljon közvetlenül a Szovjetunióhoz.*

Hogy ez mit jelent Finnországnak, azt minden finn tudja. Tapasztalatból tudja a finn nép, hogy a Szovjetunió mindig csak fenyegetéseit valósitja meg, igéreteit azonban soha. Befejezésül kijelenti a lap, *a finn népet eltölti a vágy hogy a háború és béke legfontosabb kérdését olymódon döntse el, hogy az arovonal finn katonája is lássa, hogy az otthon minden tekintetben becsületesen és őszintén állt őrhelyén.*

(MTI)

Változások a japán kormány összetételében

Tokió, február 20.

A tájékoztató hivatal szombaton közölte, hogy a kormány összetétel a következőképpen módosul:

1. Közlekedésügyi és szállitásügyi miniszter Keita Goto, Yoshiaki Hatta helyett.

2. Solnya Uchida lett földmivelésügyi és kereskedelmügyi miniszter Tatsungsuke Yamazaki útódjaként:

3. Sotaro Ishiwata lett pénzügyminiszter Okineri Kaya helyett.

Az új minisztereket hivatalukba szombaton este iktatták be a császári palotában a császár és Tozsó miniszterelnök jelenlétében. Jólértesült politikai körökben az a nézete, hogy a kormányátalakitás azért történt, hogy a minisztériumi ügyosztályok munkáját javitsák és teljesitményüket fokozzák. (MTI)

Amerikai tervek a külföldi olajforrások megszerzésére

Genf, február 20.

Londonból jelentik:

A News Chronicle szerint az északamerikai szenátus Truman-bizottsága részletes terveket közölt az összes külföldi olajforrások megszerzésére. A lap szenzációként közölt tudósitása szerint az északamerikai külpolitika teljes módositásáról van szó. A Fehér Ház most az kivánja, hogy amerikai érdekeltek szerezzenek meg minden koncessziót. A szövetségi kongresszusnak az Egyesült Államok kormánya nevében a szövetséges nemzetektől, különösen az angoloktól kimutatható olajelőfordulások átengedését kell követelnie, mégpedig olyan mértékben, amilyen mértékben csökkentek az Egyesült Államok olajkészletei a bérleti és kölcsönzési szállitások következtében. Az új politika arra irányul, hogy északamerikai magánérdekeltségek vegyék tulajdonukba és igazgatásuk alá ezeket az idegen olajmezőket s az Egyesült Államok kormánya tevékenyen támogassa őket. E tervek egyik példája az a megállapodás, amelyet az Egyesült Államok Ibn Szaudtal akarnak megkötni. A jelentés azt állitja, hogy a szövetséges nemzetek számára az Egyesült Államok szállitják a repülők benzinjének több mint 85 százalékát és az egyesült nemzetek által felhasznált egész petróleummennyiségnek 70 százalékát az Egyesült Államok termelik. Ez a megállapitás azonban a News Chronicle szerint ellentétben áll Roosevelt nek azzal a nemrég tett megállapitásával, hogy 1943—44-ben jelentékenyen kevesebb olajat szállitottak a külföldnek, mint amennyi olajterméket 1938-ban szabadkereskedelem mellett kiszállitottak. *(MTI)*

Megrepedt az északamerikai olajvezeték

Genf, február 20.

Londonból jelentik: Mint a Daily Express jelenti, az Indiana államban levő Batesville közelében megrepedt az az olajvezeték, amelyet néhány hónappal ezelőtt nagy költséggel és nagy nehézségekkel fektettek le, az Egyesült Államokon keresztül Texastól Newjerseig, hogy megkönnyitsék az olaj elszállitását a keleti vidékekre. A csővezeték megrepedése következtében mintegy négymillió liter petróleum ömlött ki egy kiszáradt folyómederbe.

Sebesülése alapján fogtak el a kórházban egy fiatalkorú betörőt

Angyalföldön a Béke-út 47-es számú házban van Nagy Dezső cukorkereskedő üzlete és a lakása. Szombaton este 8 óra tájban a földszinten lévő lakás ablakán zörgetést hallott. Odasietett az ablaknoz és látta,hogy egy férfi mászik fel a sötétben. A betörő benyomta az ablakot és a kereskedő állitása szerint két lövést is tett. Nagy Dezső magához vette revolverét, odasietett az ablakhoz és kilőtt ez utcára. Zuhanást és jajveszékelést hallott. A golyó eltalálta a betörőt. Később kiment az utcára, de a megsebesült férfi már eltűnt. Azonnal értesitette a rendőrséget, a detektivek vérnyomokat találtak a hóban. Ezen a nyomon elindulva megtudták, hogy este az egyik kőbányai kórházba egy fiatalkorú 16 éves segédmunkás jelentkezett felvételre. A jobb combján lőtt sérülés volt. Azt állitotta, hogy egy ismeretlen emberrálőtt az utcán. A kőbányai kórházból a mentők a Maglodina kórházba szállitották. Ma reggel megállapitották, hogy ő volt a betörő. Felgyógyulása után átkisérik a fiatalkorúak bíróságához.

— Szabályozták a gyümölcsizek előállitását és forgalmát. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a földmivelésügyi miniszter rendeletét, amelyben ujból szabályozta a gyümölcsizek előállitását és forgalmát. A rendelet szerint csak négyféle minőségü gyümölcsiz hozható forgalomba, úgymint elsőrendü gyümölcsiz, gyümölcsiz, vegyesiz és szilvaiz. A rendelet előirásokat tartalmaz a gyümölcsizek csomagolására vonatkozóan is.

VIRRADAT

Megjelenik minden hétfőn. Felelős szerkesztő és kiadó: Bornemisza Gábor. Szerkesztő: Borbély Andor. Kiadótulajdonos: VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Kft. Budapest, VIII., ker. Gyulai Pál-utca 14. szám. Telefon: szerkesztőség: 145-345. Kiadóhivatal: 145-343

Előfizetési ára egy évre 10 P
Postacsekkszámla: 37849

AZ EJTŐERNYŐUGRÁS — HONVÉDELEM

A Levente Hirközpont jelenti:

A magyar városok utcáin müvészi kivitelü szines falragaszok jelentek meg. Ejtőernyős leventék láthatók rajtuk, a magasból repülőgépekből is ejtőernyősök ugrálnak s oldalt látszik az ejtőernyős leventék ugrótornya, amelyet Rákoson avattak fel a nyáron.

„A sport mindig honvédelem!" — ezt a jelszót adta ki vitéz Béldy Alajos vezérezredes, az Ifjusági Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésének Országos Vezetője. A sportokat népszerüsitő plakátsorozat legujabb száma ez a most megjelent falragasz, amely legmodernebb, legkatonásabb sportot népszerüsiti: „Az ejtőernyős ugrás — honvédelem!"

A szines falragaszok országszerte

SPORT Kitünően sikerült a 75 éves jubileumát ünneplő BKE nemzetközi korcsolya bemutatója

A BKE pazar fényárban uszó müjégpályája ünnepi külsőt öltött a szombaton este megrendezett 75 éves jubiláris mükorcsolyázó bemutató alkalmával.

A közönség szép számban ülte körül a pályát, amikor a legjobb magyar német és bécsi mükorcsolyázók részvételével megkezdődött a bemutatók sorozata.

Magyar részről *Kékessy Andrea, Botond Györgyi*, bajnoknő, *Sáry Marika, Peterdy Márta* és *Bódy Marika*, illetve *Király Ede* és *Hostyánszky István* futott, mig a vendégeket *Schwaber Edit, Olbricht Gudrun, Müller Magdaléna, Musilek Márta*, a *Strauch Gerda—Noack Günther*, a *Ratzenhoffer Hertha—Ratzenhoffer Emil* pár, valamint *Rada Edy* és *Fáber Horst* képviselte.

A hölgyek közül elsőrangut teljesitményt *Kékessy Andrea, Botond Györgyi, Olbricht Gudrun* és *Musilek Márta* nyujtott. *Az idén már párosbajnokságot nyert Kékessy Andrea futása azt sejteti, hogy a még ugyszólván gyermekkorban lévő fiatal leány rövidesen a legelső vonal élére kerül.*

A férfiak csoportjában Fáber Horst remekelt. A legjobb Schäfer Karlit juttatta eszünkbe hallatlanul pontos, de amellett könnyed és invenciózus futásával. Piruettjei utánérhetetlennk.

Király Ede. Két és félfordulatos Axel Paulsenjei a téren európai elsőséget jelentenek számára. De még nem teljesen érett, ami nem csoda... hiszen tavasszal érettségizik.

Párosban a *Strauch Gerda—Noack Günther* pár nekünk jobban tetszett az idei német bajnok *Ratzenhoffer* testvéreknél.

Sorrendet nem állapitottak meg, de a mi véleményünk szerint verseny esetén ez lett volna a befutó: *Hölgyek: 1. Olbricht Gudrun, 2. Kékessy Andrea, 3. Botond Györgyi, 4. Musilek Márta. — Férfiak: 1. Fáber Horst, 2. Király Ede, 3. Rada Edy. — Párosok: 1. Strauch Gerda—Noack Günther, 2. Ratzenhoffer Hertha—Ratzenhoffer Emil.*

A BKE a több, mint kétórás műsort — néhány új számmal kibővitve — hétfőn, február 20-án, délután 6 órakor városligeti müjégpályán ismét megrendezi.

Wünscher Frigyes dr. az 1944. évi evezős tervekről

Wünscher Frigyes dr. felsőházi tag, egyetemi magántanár, a Hangya alelnök-vezérigazgatója, a Magyar Evezős Szövetség elnöke vázolta a MESz 1944-es célkitüzéseit:

— Evezősportunk a háborus idők ellenére teljes üzemban van. Mind a szeniorok, mind pedig a KISOK és Levente vonalon sőt nagyon készülődnek a versenyzők a melegebb tavaszi napokra, hogy minél hamarabb hajóikba szállva megkezdhessék előkészületeket a Dunán.

— Hálás a Sporthatóságunknak, a Sportcsarnokban sikerült olyan tanmedencét létesitenünk, melyben a versenyzők télvíz idején nemcsak szakszerüen gyakorolhatnak, hanem stilusukat is csiszolhatják.

— Rendezzük rövidesen a vadevezősök ügyét. Mi hivei vagyunk a vándorevezősöknek, ezeknek valamint a mi versenyzőinknek testi épségére azonban kötelességünk ügyelni. A rendőrséggel karöltve — anélkül, hogy az egyesületeken kivüli evezősöket az őket megillető mozgásukban korlátozni szándékoznánk — olyan intézkedéseket teszünk, amelyek majd biztositják a dunai evezősélet zavartalan összhangját.

— Köszönetet mondok Mihángyi Ottó dr.-nak az OSK vezetőjének, aki a MESz közgyülésén azt javasolta, hogy minden magyar viz mellett felvő helyiséget szervezzünk be a tényleges vizisport életbe. Ez a hatalmas munka máris megkezdődött s remény van arra, hogy 1945-ben már minden vizmelletti helyiségben sportolni fognak az ifjak.

— Remélem, hogy nagy regattákon vendégül láthatjuk az idén a velünk baráti viszonyban lévő szomszédaink hajóit. Ismervén a fiatal evezősnemzedék komoly képességét, hiszem — fejezte be szavait a népszerü elnök —, *hogy az 1944-es év evezős sportunk számára eredményes lesz.*

Mihángyi Ottó dr. nagysikerü előadása a gyorsaságról

Mihángyi Ottó dr. az OSK vezetője, a Testnevelési Főiskola igazgatója a Főiskolán, mintegy 150 főnyi hallgatóság előtt nagysikerü előadást tartott a gyorsaság kérdéséről.

Az előadó, aki az atlétikának világhirü szakembere közel két órán át beszélt az emberi szervezet mühelytitkairól, az idegek és izmok ama világáról, melyben a gyorsaság titka rejlik.

A mindvégig magasszinvonalú előadást filmbemutató követte, melyben a világ legjobb atlétáinak mozgását figyelhette meg a közönség.

Mihángyi dr. március 2-án d. u. 5 órakor a TF-en a 400, 800 és 1500 futásról tart előadást.

Szigeti európabajnok 10 menetes ökölvivó mérkőzése Tanamárral

Szigeti Lajos kisközépsúlyu európabajnok még az ősz folyamán mérte össze öklének erejét *Tanamár Jánossal* Magyarország hivatásos nehézsúlyu bajnokával.

A mérkőzést — noha *Szigeti* három izben is a földre került *Tanamár* pörölycsapásaként reázuduló ütéseinek súlya alatt — a könnyebb súlyu volt Európabajnok nyerte meg pontozással.

Tanamár hónapokon át készült a *Szigeti* elleni visszavágó mérkőzésre, amire a Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnokban február 26-án kerül sor.

A régóta várt mérkőzésen kivül *Tamády József*, az „ünnepi boxest" rendezője *Frigyes* európabajnokot *Kubinyival*, *Delit* a francia *Cointreaux*-val, *Csizárt* pedig egy később kijelölendő ellenféllel állitja szembe.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet 1944. február hó 21-én, hétfőn este 8 órai kezdettel a német és magyar bajnoki élgárda részvételével

nemzetközi jubileumi bajnoki bemutató korcsolyázást rendez.

Jegyek 2.— pengőtől 6.— pengőig. Telefon: 220—455.

Asbóth József teniszbajnokunkat aranyéremmel tüntették ki

Asbóth József a BBTE versenyzője, tiz magyar bajnoksága következtében idén elnyerte Magyarország örökös bajnoka cimet. A Magyar Tenisz Szövetség ebből az alkalomból aranyplakettjével tüntette ki Európa rangelső teniszjátékosát, Asbóth Józsefet.

Szikla Péter (Müegyetem) alpesi bajnok

Borsafüreden rendezték meg Magyarország 1944 évi lesikló bajnokságát. A versenyzőknek 40 kapuval kellett megküzdeniök a 150 méter szintkülönbségü és 500 méter hosszuságu pályán. Eredmények:

Férfiak: 1. Szikla Péter (MAFC) 2:42.18. 2. Lábik (MAFC) 2:64.22. 3. Székely (BEAC) 2:65. — *Hölgyek*: 1. Kuales Annalise (MSK) 2:39.24. — *Ifi bajnok*: Báthory-Hüttner (BEAC) 2:70.12. — *Hölgy ifi bajnok*: Szeller (BBTE) 3:22.86.

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII., Gyulai Pál u. 14. sz. — Felelős: Czeliger László